

at, hvis dette Lovforslag bliver ophjæet til Lov, saaledes som det nu foreligger, saa vil det aabne en saadan Plads for Fortolkning, at det ikke bliver let at finde Rede derpaa. En anden æret Taler mente rigtignok, at det var Konen, der skulde bevise sin Ret, men Spørgsmaalet bliver da, hvorledes dette Bevis skal føres? Jeg vil spørge: Er det Nok, naar man siger: Ja, det er Konens? I saa Fald tvivler jeg om, at dette Bevis vil føre til Mæget, men skal der føres fuldgyldigt juridisk Bevis derfor, saa vil det naturligvis blive komplet umuligt for Kvinden at godtgjøre juridisk, at det netop er hendes og Noget, som hun har erhvervet, og at Manden ikke har Ret til at raade derover. Jeg vil undgaa at gjøre Bemærkning om, hvorledes det vil blive, naar der staar i Lovforslaget, at Alt, hvad hun erhverver, „har hun alene Ret til at raade over“, hvorunder naturligvis ogsaa maa være indbefattet Brugretten. Hvis Konen s. Ex. havde anskaffet et eller andet Bohave, hvorledes vilde det saa forholde sig? Saa kunde man jo næsten fristes til at tro, at Manden — hvis man vilde gaa til en saadan Yderlighed af Fortolkning — ikke havde Ret til at bruge det. Men dette vil jeg nu lade ligge, thi hvad der kun angaar Manden og Konen kommer jo ikke Andenmand ved. Jeg skal derfor heller ikke forbyde mig heri, idet jeg kun har villet omtale saadanne Spørgsmaal, som angaa Andenmand, men jeg tror i det Hele taget, at det vilde være rigtigst at behandle denne Sag med lidt mere Forsigtighed og Besømhed, end en hel Del af de Udtalelser, som ere faldne, antyde, at man vilde komme til.

Berg: Jeg har ikke fulgt med i de Forhandlinger, som ere førte om dette Lovforslag, og jeg tør derfor ikke blande mig videre i Sagen. Jeg skal kun sige, at jeg forslaar ikke ganske Lovforslaget, og jeg kan ikke gjøre mig nogen egentlig Forestilling om, hvor dybt det kan gribe ind i det praktiske Liv, men saa meget er i alt Fald klart, at det er, hvad man kalder i daglig Tale hverken hugget eller stukket. Det er ikke sikkert for mig, at denne Lovs Nytte vil svare til de Vanstieligheder, som den kan afstedkomme; og dersom det skulde være en Afvinding for de Bestræbelser, som overhovedet maa gjøres for at stille Kvinden — gift eller ugift — selvstændigere i vort Samfund end hidtil, saa vil jeg sige, at det er den mest kostbare Lov, jeg kunde være med til at give min Stemme. Det første Indtryk, jeg har faaet af Lovforslaget ved at gennemlæse det, er dette: Her føres et koldt, tort, regnskabsmæssig juridisk Moment ind i Familielivet og jeg er ikke sikker paa, om dette ikke er af nogen moralsk svækkende Karakter for Bedømmelsen af Betydningen af Egteløbet i og for sig og for Samfundet. Dernæst maa jeg indrømme, at, hvis dette Lovforslag bliver til Lov, fremkommer der en Retstil-

stand, hvor En, naar han har med et Par Egteløbsfolk at gjøre, i mange Tilfælde ikke vil have nogen som helst Sikkerhed for, at et Ord er et Ord og en Mand er en Mand. Det er i høi Grad Kuldstafelse af hele Forholdet, naar, som den ærede Justitsminister henviste os til, man skulde henvende sig baade til Manden og til Hustruen i saadanne Forhold. Jeg har ikke Noget imod fra et juridisk Standpunkt, om det blev fastsat, at i et Egteløbsfirma — thi efter min Mening er det ikke længere i et virkelig bestaaende Egteløbs, at denne Lov skal bruges, men i et Egteløbsfirma — skal en Retshandel kun være gyldig, naar man har Mandens og Konens Underkrift. Her vil jeg spørge: Hvilken Forandring vil det ikke gjøre i Handel og Vandel og i det Hele taget i alle praktiske Livsforhold, hvis dette skulde være Tilfældet? Den ærede Minister antydede, at, hvis dette Lovforslag bliver til Lov, maa man se at erhverve Konens Samtykke med. Jeg kan derfor ikke skjønne Andet end, at de allerfleste Andladelser med Hensyn til Forholdet i Handel og Vandel og det borgerlige Liv maatte, hvis der skulde være noget Effektivt i Retshandelen, indgaaes paa den Maade; thi jeg tror, at i de 90 af 100 Afgjørelser i Handel og Vandel er det saaledes, at der ikke ligger nogen anden Garanti for Forpligtelses Opfyldelse end den moralske. Jeg har ikke forstaaet, hvorledes Forholdet egentlig er med Hensyn til den Fællesvirksomhed, som Egteløbsfolk formentlig burde have i alt Fald ved Børneopdragelse, og hvilke Pligter Hustruen har i og for sig efter Loven, om hun har Ret til at kunne unddrage sig enhver Forpligtelse efter Loven og sige: Nu udøver jeg selvstændig Virksomhed og yder Intet, hverken af Formue eller af personlig Virksomhed, til Børnenes Opdragelse, og efter Loven har jeg den Ret. Jeg siger: Har hun den efter denne Lovs Konsekvens, bør den En saavel som den Anden kunne agere selvstændig Virksomhed og sætte deres Børn ud i Pleie, maasse for fælles Regning eller Mandens alene. Jeg tror ikke, at vor Lovgivning i den Henseende er fuldt ud tilfredsstillende. Det, som Loven nærmest angiver sig som sigtende paa, er jeg fuldstændig med til; naar den nemlig sigter paa, at Kvinden, naar hun virkelig er forladt af Manden, naar det indre Fællesskab paa en Maade er brudt, er fra dette Øieblik, dette er konstateret s. Ex. ved Henvendelse til en Overligedsperson, stillet saaledes, at ingen Anden kan røre ved hendes Erhverv eller hendes Formue. At dette kan ske, have vi jo mange sørgelige Exempler paa, men jeg frygter for, at dette Lægemiddel kan blive værre end Sygdommen, og i alt Fald har jeg som sagt ikke den Oversigt over Forholdet som det ærede Medlem. Dette er kun en Udtring af min Følelse og mine Indtryk ved at gennemlæse dette Lovforslag. Jeg gjentager altsaa for det Første, at det vil blive en dyr Lov, hvis vi sætte Punktum her ved